

ROZHOVOR

Příprava platebních systémů před vstupem do EU

Počátkem července proběhla v Praze mimořádně zajímavá mezinárodní konference **Příprava platebních systémů ve střední a východní Evropě na přistoupení, přechod a konvergenci**. Za české obchodní banky zde vystoupila **Jitka Pantůčková, výkonná ředitelka Komerční banky pro provoz a předsedkyně Komise pro platební styk Bankovní asociace**. Zeptali jsme se jí na nejzajímavější závěry a poznatky.

Co zajímavého přinesla konference z Vašeho pohledu?

Konference poskytla globální informaci o evropských platebních systémech i o postupu prací, které probíhají v rámci projektu vytvoření

„Jednotného platebního prostoru“

(Single Payment European Area, SEPA). Protože se tento projekt má budovat do roku 2010, jsou do něho postupně zahrnovány i budoucí členské země EU. Proto bylo smyslem vysvětlit účastníkům z kandidátských zemí, jaké jsou cíle této a ostatních iniciativ, jaká bude možnost se do nich zapojit i určitá doporučení, kdy se do těch iniciativ zapojit a jak se podílet na jejich realizaci. Z tohoto hlediska byla podle mého názoru naprosto klíčová obě vystoupení pana Hartsinka – poprvé vystupoval pod hlavičkou

„Evropského platebního výboru“ (European Payment Council, EPC), který inicioval vytvoření SEPA a je za něj také zodpovědný, podruhé jako člen vedení ABN AMRO, který zodpovídá za technologii, platební systémy a management ABN AMRO Group. V této přednášce se věnoval tomu, jaký můžeme v budoucnosti očekávat dopad přechodu koruny na euro; chtěl se s kandidátskými zeměmi podělit o zkušenosti a problémy, které mohou banky a ekonomika od tohoto přechodu měny očekávat.

Pro nás je nyní aktuální informace o průběhu prací na vytváření „Jednotného platebního prostoru“. Iniciativy SEPA jsou rozděleny do pěti pracovních

skupin, z nichž každá se zabývá určitým okruhem činností – Customer & Business Requirements Work Group, End-to-end STP WG, Infrastructure WG, Cards WG, Cash WG – a jedna navíc je společná s Evropskou centrální bankou – TARGET WG. Jakým způsobem budou jednotlivé kandidátské země zahrnuty do těchto skupin, bude zatím koordinovat ECB – a protože nelze oddělit systémy spravované centrálními bankami a systémy, které slouží obchodním bankám, jednání za ČR by se měl zúčastnit pan Hládek za ČNB a já sama za Bankovní asociaci.

Pokud jde o to vytvoření SEPA, tak za nejdůležitější zprávu považuji skutečnost, že nebude existovat v rámci EU jedna unifikovaná platební

infrastruktura, ale budou existovat jednotné standardy, které každá z platebních infrastruktur bude povinna respektovat a dodržovat. Cílem je zachovat konkurenční prostředí v rámci eurozóny. Na základě těchto standardů budou banky samotné rozvíjet vlastní platební systémy, nebo se naopak budou podílet na vlastních společných platebních systémech, protože existují různé typy bank, které mají různé zájmy i různý okruh klientů.

Jaké existují v rámci Evropské unie platební struktury?

V rámci EU fungují dva panevropské systémy – TARGET, který obhospodařuje ECB, a clearingový systém, který spravuje Euro Banking Association (dnes v podobě STEP 1, připravuje se STEP 2). Kromě toho mají banky i své národní systémy. Bude záležet na samotných bankách, zda půjdou svojí cestou, nebo se spojí v nějaké účelové seskupení.

Vzhledem k tomu, že ČR zatím nebude členem měnové unie a všechny velké banky u nás mají svého zahraničního partnera, tak pro potřeby europlateb postačí, bude-li ČNB členem TARGET, aby byly umožněny velké platby v eurozóně. České obchodní banky pravděpodobně půjdou cestou napo-

jení na STEP 1 EBA (v první fázi pravděpodobně prostřednictvím svých mateřských bank v členských zemích EU), později STEP 2 (to je například cesta, kterou půjde v této fázi Komerční banka, dokud existuje národní měna).

Hovořilo se o důsledcích vstupu do EU pro obchodní banky?

V každém případě vstup nebude znamenat pro banky z kandidátských zemí žádný velký třesk. Předpokládá se poměrně hladký a postupný přechod a přizpůsobení se evropským normám, neboť v EU také stále probíhají nové procesy. Většina kandidátských zemí má už domácí automatizovaný clearingový systém, tam by problém vzniknout neměl, rovněž tak napojení na TARGET by mělo být bez problémů.

Výhodou pro banky budou stále nižší průměrné platy a skutečnost, že řada bank kandidátských zemí nemá automatizaci na té úrovni jako některé západní banky – je tu tedy prostor investovat rovnou do nejpokročilejších technologií. Pokud jde o úskalí, která nás čekají – banky v posledních letech přece jen hodně investovaly do svých infrastruktur a clearingových systémů a tyto systémy se budou muset přizpůsobit evropským podmínkám, aniž budou ještě plně odepsány. Nedostatkem je také fakt, že zatím nejsou kandidátské země (to však není případ ČR) zapojeny do některých pracovních skupin, které se zabývají vývojem platebního styku. Na Evropskou bankovní federaci jezdí pouze zástupci ČR a SR.

Jaká doporučení vyplynula z druhého vystoupení pana Hartsinka, které se týkalo přechodu na euro?

Zkrátit vše na co nejkratší dobu a nemít žádná přechodná období. Co nejvíce se zaměřit a soustředit na dobrou přípravu, včetně komunikace se všemi subjekty na trhu. Maximální pozornost je potřeba věnovat bankovním klientům. Zároveň nás upozornil, že 1. leden není z hlediska bankářů zcela optimální, on by volil pro konverzi například poslední týden v roce. Rovněž mluvil o předchozích zkušenostech a uváděl praktické příklady, čemu by se dalo předejít a čeho vyvarovat.

Děkuji za rozhovor.

Jana Chuchvalcová

KOMENTÁŘ

Lakování na růžovo se nekoná (makroekonomická prognóza MF ČR)

Novou makroekonomickou prognózu Ministerstva financí, zveřejněnou netradičně pouhé dva měsíce po uvedení předchozí predikce, lze stěží označit v jakémkoliv směru za překvapivou. Očekávání ohledně růstu HDP bylo posunuto nepatrně nahoru pro letošní a nepatrně dolů pro příští rok. Ve struktuře růstu pro letošní rok se spoléhá ještě více než dříve na spotřebu, a to jak soukromou tak vládní. Naopak investice by podle nového scénáře měly růst brzdit. Pro příští rok počítá ministerský tým s oslabením růstu poptávky domácností a dokonce s poklesem spotřeby vlády, zatímco tvorba fixního kapitálu by se měla vzpamatovat ze stagnace. Oček

ávání průměrné inflace se pro letošek posunulo dále směrem k nule a rovněž výhled na rok 2004 byl

(Pokračování na stránce 2)

LIDÉ

Do čela KP byl zvolen Arnaud de la Hosseraye

Představenstvo Komerční pojišťovny (KP) zvolilo s účinností od 10. července svým předsedou Arnauda de la Hosseraye. Dosavadní předseda představenstva KP Zbyněk Veselý rezignoval na svou funkci 9. července.

A. Hosseraye absolvoval Francouzskou národní telekomunikační universitu a působil jako Chief Investment Officer ve společnosti Sogécap, je členem Francouzského institutu pojišťovacích matematiků. V KP pracuje od května loňského roku, kdy se stal členem představenstva KP.

(RED)

(Pokračování ze stránky 1)

korigován mírně dolů. Veřejné finance by měly letos sklouznout do deficitu, který bude nejen rekordní, ale překoná i dřívější pesimistické úvahy.

Změny v predikcích se zdají být vesměs malé. V jejich provedení sehrály pravděpodobně nejdůležitější roli tři podněty: zveřejnění makroekonomických dat z posledních měsíců, změna zákona o státním rozpočtu pro letošní rok a zpřesnění směru, v němž by se měla ubírat fiskální reforma. Z makroekonomických dat dodaly důležitý signál výsledky HDP za první kvartál, jež ukázaly poněkud vyšší než očekávaný růst kvůli rychlé domácí spotřebě. Podstatným stavebním kamenem upravené predikce zřejmě byla také měsíční data o inflaci, která v poslední době pravidelně končila na spodní hranici očekávání trhu. Úprava zákona o státním rozpočtu přinesla zvýšení plánovaného deficitu pro letošní rok. Z navržených parametrů fiskální reformy pak vyplývá, že tempo růstu soukromé spotřeby v příštím roce nutně zpomalí jednak kvůli vyšší inflaci, jednak v důsledku omezení sociálních transferů. Při zohlednění výše uvedených aspektů se jeví nová prognóza jako konsistentní s dřívějšími úvahami.

Jaký obrázek o tuzemské ekonomice tedy prognóza vykresluje? Předně, ekonomika by měla nadále nabírat směr k akceleraci růstu. Za druhé, tato akcelerace bude jen mírná, a to jak kvůli nižší domácí spotřebě, tak kvůli nejistému okamžiku oživení externí poptávky. Za třetí, stav veřejných financí je neutěšený a minimálně letos se dále zhorší, což podtrhuje urgenci zahájení fiskální reformy.

Ve spektru odhadů vývoje ekonomiky, zveřejňovaných různými analytickými pracovišti v poslední době, se řadí Ministerstvo financí spíše na konzervativní stranu. To nepochybně zvyšuje kredibilitu ministerství prognózy při přípravě státního rozpočtu. Případná pozdější obvinění vznesená vůči státním orgánům, že se snažily zvýšit průchodnost návrhu státního rozpočtu na příští rok lakováním stavu ekonomiky na růžovo, mohou takto těžko padnout na úrodnou půdu. Zůstává nicméně otázkou, zda ministerstvo zaujme podobně konzervativní postoj při plánování daňových příjmů.

Pavel Sobíšek, HVB Bank

EKONOMIKA

ČNB doporučuje nespíchat s ERM II

Česká národní banka stále zastává názor, že ČR nemusí spíchat do mechanismu směnných kurzů ERM II. V tomto systému podle ČNB není nutné setrvat déle než požadované dva roky a ČR by tak měla zůstat mimo i po vstupu do EU. Doporučení centrální banky by měla už brzy projednat vláda. Zástupci centrální banky již několikrát naznačili, že dvouletý režim považují za zbytečně dlouhý. Vzhledem k tomu, že ČR zřejmě přijme euro až kolem roku 2010, je brzký vstup do režimu zbytečný. ČR by se tak podle ČNB měla zapojit do mechanismu ERM II teprve po vytvoření předpokladů pro přijetí eura. "Delší než minimálně vyžadované setrvání v ERM II se nejeví jako žádoucí a přínosné pro makroekonomickou stabilitu," uvádí centrální banka v materiálu pro jednání vlády.

ČNB rovněž doporučuje, aby bylo plnění tzv. maastrichtských kritérií pravidelně kontrolováno, a to jednou ročně na podzim. Komplexní strategie přijetí eura by měla být připravena do konce září.

Kapitálová přiměřenost obchodníků s CP

Nebankovní obchodníci s cennými papíry (CP) musí do konce července nahlásit Komisi pro cenné papíry (KCP) hodnotu kapitálové přiměřenosti za předešlé tři měsíce. Požadavek vychází z předpisů používaných EU a měl by přispět ke zvýšení ochrany investorů - klientů makléřských firem. Povinnost hlášení zavedla loňská novela zákona o CP s tím, že podrobnosti stanoví vyhláška. Limity pro kapitálovou přiměřenost, závislé na rozsahu a druhu činnosti, zatím ale obchodníci plnit nemusí. Dodržování začne KCP hlídat až od října.

Kapitálová přiměřenost, pojem známý z bankovního sektoru, představuje u obchodníků požadavek na výši a strukturu kapitálu z hlediska krytí různých druhů rizik. Jde o úvěrové riziko investičního a obchodního portfolia obchodníka, riziko angažovanosti obchodního portfolia, tržní riziko, zejména obecné úrokové, akciové, měnové a komoditní a o krytí rizika z opcí. Komise k hlášení připravila metodiku, která upravuje technické podrobnosti a obsahuje i standardizované formuláře. Dokumenty jsou k dispozici na webových stránkách KCP na adrese www.sec.cz v sekci Informace pro profesionály.

ČNB: Platnost padesátníků neskončí

ČNB neuvažuje o stažení 50haléřových mincí z oběhu, ke konci října však chce z oběhu stáhnout desetníky a dvacetníky. K 1. červenci bylo podle údajů ČNB v oběhu 260 milionů bankovek a více než 2,3 miliardy mincí. Z toho asi 700 milionů kusů tvořily mince v hodnotě deset haléřů a 500 milionů dvacetníků. Centrální banka zdůvodňuje ukončení platnosti drobných tím, že přestávají plnit úlohu oběhiva. Lidé je totiž využívají stále méně a hromadí se jim v peněženkách a doma. Výroba desetníků a dvacetníků je rovněž neekonomická, mince jsou totiž několiknásobně dražší než jejich nominální hodnota.

PŘIPRAVUJEME NA ZÁŘÍ

Na stránkách měsíčníku Bankovníctví č. 9/2003, které vyjde 18. září, najdete přílohu, jejímž hlavním tématem budou poslední trendy IT a IS v bankách a finančních institucích. Zeptáme se představitelů největších IT společností i bank, jaký mají na tuto oblast názor, kam směřuje IT v bankách nebo pojišťovnách a co jim přinese blízká budoucnost. V případě Vašeho zájmu kontaktujte prosím Ing. Annu Olléovou, tel: 233 071 781 nebo 603 196 620.

TECHNOLOGIE

Bankomatů přibývá

Síť bankomatů se během letošního a příštího roku rozroste o několik stovek přístrojů. Největší přírůstek bude mít ČSOB, Komerční banka a GE Capital Bank. Za plány bank vidí odborníci hlavně snahu rychle dohnat náskok České spořitelny, která z celkového počtu 2,5 tisíce bankomatů vlastní téměř polovinu. Nejvyšší nárůst plánuje ČSOB. Ke konci roku měla 272 bankomatů, nyní jich má 342 a na konci roku 2003 jich chce mít 400. KB plánuje do konce příštího roku 600 bankomatů, to je o 100 více než nyní. GEBC navýší letos počet bankomatů z nynějších 293 o 40.

ČS má nyní 1073 bankomatů, do konce roku chce zvýšit jejich počet o 30 a v příštím roce o dalších 80 přístrojů. V dlouhodobém výhledu počítá s přírůstkem 50 bankomatů ročně.

ČR však přes výrazný nárůst počtu bankomatů na obyvatele zaostává za srovnatelnými zeměmi EU. Na milion obyvatel připadá nyní 243 bankomatů, zatímco například v Irsku je to 400, v Norsku 500 a ve Španělsku 1100 bankomatů.

Digitální dokumenty pod zámek

Společnosti IBM a Adobe Systems Incorporated uvedly technologii, která zajišťuje elektronické dokumenty ve světě bez papíru. Kombinace šifrování počítačů IBM PC s novými funkcemi softwaru Acrobat 6.0 umožní zachovat autentičnost, integritu a důvěrnost dokumentů v elektronické podobě. Acrobat 6.0 umožňuje uživatelům formátu Adobe PDF přidávat do souborů digitální podpisy a mechanismy kontroly dokumentů pomocí kryptografického systému PKI, který využívá i bezpečnostní čip osobních počítačů IBM. IBM Embedded Security Subsystem, který spojuje samostatný hardwarový bezpečnostní čip s doplňkovým bezpečnostním bezpečím, posunuje funkčnost PKI o úroveň výš. Tato kombinace SW a HW poskytuje ochranu na nejvyšší úrovni. Současně dává záruku, že byl dokument skutečně vytvořen osobou, která jej odeslala, a že jeho obsah nebyl pozměněn, manipulován nebo neoprávněně sdílen.

Například likvidátor pojišťovny, který vyšetřuje automobilovou nehodu, může na místě vyplnit zprávu se softwarem Acrobat 6.0 a notebookem IBM ThinkPad, digitálně formulář podepsat pomocí digitálního certifikátu a odeslat jej do ústředí pojišťovny, kde pak mohou věřit tomu, že byl dokument odeslán příslušným likvidátorem, že jeho obsah nebyl pozměněn a všechny obsažené informace byly během přenosu chráněny, aby nedošlo k ohrožení soukromých údajů zákazníků. Navíc i kdyby byl likvidátorův notebook ztracen nebo ukraden, informace klienta zůstanou na pevném disku šifrované a chráněné.

(RED)

Konference BIN 2003

I v letošním roce je ICZ pořadatelem konference BIN zaměřené na bezpečnost informací. Její druhý ročník, který je věnován havarijnímu plánování pro informační systémy, proběhne v hotelu Diplomat 11. září 2003. Více informací včetně předběžné přihlášky naleznete na: <http://www.i.cz/bin2003/>

BANKY

EK začala šetřit státní pomoc ČS

Evropská komise (EK) začala zkoumat program restrukturalizace České spořitelny (ČS), který má umožnit, aby státní pomoc poskytnutá této bance byla sladěna s předpisy EU a uznána jako legální. Analýzu schválil v minulých dnech český Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a předal ji Komisi, která má tři měsíce na vyjádření. "Pokud během této doby nenajdeme nesrovnalosti a nepožádáme ÚOHS o dodatečné informace, bude státní pomoc v požadovaném objemu zařazena na seznam povolených případů veřejných podpor, který je přílohou přístupové smlouvy," řekl zdroj z Komise.

České spořitelně stát poskytl podporu za 46,1 mld. Kč, což bylo méně než u všech jejích konkurentů. Její případ je tak považován za nejjednodušší.

V Praze byla otevřena 17. pobočka Volksbank

V minulých dnech zahájila svůj provoz již 17. pobočka Volksbank v ČR, přičemž se jedná již o třetí pobočku v Praze. Pobočka se nachází na Vinohradské ul. 40 v budově Radiopálce. Jedná se o plnohodnotnou pobočku poskytující veškeré bankovní služby s rychlou a kvalitní obsluhou a přátelským přístupem ke klientům. Je zaměřena na malé a střední podniky a na privátní klientelu.

V současné době probíhá ve všech pobočkách speciální akce 10 minut = 100 Kč, kdy delší než desetiminutové čekání na kontakt ze strany pracovníka banky znamená připsání stokoruny na účet klienta vedený u Volksbank.

Zájem o stavební spoření prudce roste

Stavební spořitelny letos zažívají žně. Do června spořitelny celkem uzavřely přes 818 tisíc nových smluv, což je proti předchozímu rekordnímu roku o 23 % více. Objem uzavřených cílových částek se zvýšil dokonce o 58 % na necelých 140 mld. Kč. Stavební spoření v posledních dvou letech zažívá zlaté časy. Každý rok spořitelny uzavřely přes 1,5 milionu nových smluv. Celkem tak má nyní stavební spoření více než pět milionů lidí, tedy každý druhý obyvatel.

ČS otevírá Kancelář pro EU

Česká spořitelna (ČS) otevírá informační a analytickou Kancelář pro EU. Útvar při týmu hlavního ekonoma ČS má napomoci klientům banky z řad firem, měst a obcí i občanů lépe se orientovat v praktických finančních otázkách integrace do EU. Kancelář má za úkol sledovat makroekonomický vývoj zemí EU a EMU, přípravu a schvalování jednotlivých právních norem na úrovni EU a také vývoj společných politik EU. Na základě těchto informací bude sestavovat jak pravidelné analýzy a doporučení klientům, tak i navrhnout řešení pro konkrétní otázky klientů banky z oblasti finančních služeb a poradenství. "Přínos kanceláře očekávám hlavně pro korporátní klientelu a malé a střední firmy. Tyto skupiny klientů se budou střetávat v integrované Evropě se zvýšenými nároky na kvalitu a s rizikem katarze zejména sektoru malých a středních podniků. Toto je jednoznačná zkušenost z předchozího procesu rozšíření. Budeme tato rizika monitorovat a hledat optimální možnosti financování," řekl šéf Kanceláře ČS pro EU Petr Zahradník. Základní služby kanceláře budou pro klienty ČS zdarma.

GECEB dala více úvěrů malým firmám

GE Capital Bank (GECEB) poskytla v prvním pololetí podnikatelům a firmám úvěry v objemu o 45 % větším než ve srovnatelném období minulého roku. V absolutních číslech se jednalo o růst z 3,3 mld. Kč na 4,8 mld. Kč. Jen za červen 2003 poskytla GECEB úvěry malým a středním firmám v objemu téměř 1 mld. Kč. Rovněž roste zájem o depozitní produkty. Počet běžných účtů, které GECEB vede malým a středním firmám, přesáhl 90 tisíc, což představuje meziroční nárůst téměř o 10 %.

VISA: Češi stále více platí kartami

Češi stále více používají platební karty nejen pro výběry z bankomatů, ale i pro platby v obchodech, restauracích či u čerpacích stanic. Roste rovněž zájem o kreditní karty, vyplývá ze čtvrtletních údajů asociace Visa. Češi za 12 měsíců končících březnem utratili 23 mld. Kč (770 mil. USD), což meziročně představuje asi 70% nárůst. "Tyto výsledky jsou dokladem toho, že Češi mění své návyky při nakupování ve prospěch bezhotovostních plateb," komentoval údaje ředitel Visa pro ČR a SR M. Kozler.

Visa vydala ke konci března 2,6 milionu karet (+19 %), konkurenční MasterCard jich měl přes 2,7 milionu. Zájem se zvyšuje o kreditní karty, jejichž počet se meziročně téměř zdvojnásobil na více než 76 tisíc.

GLOSÝ

Ifo-prognóza

Mnichovský Ifo-Institut pro hospodářský výzkum se zařadil do skupiny prognostiků, kteří letos očekávají stagnaci německé ekonomiky. Ještě na jaře přitom počítalo šest předních německých prognostických ústavů s lehkým nárůstem hrubého domácího produktu o 0,5 %. Z privátní spotřeby vycházejí podle prezidenta Ifo-Institutu Hanse-Wernera Sinna i přes vysokou nezaměstnanost pozitivní impulsy. Hospodářský růst naproti tomu brzdí jak pokles stavebních investic, tak růst exportu, který je v porovnání s růstem dovozu podprůměrný. V roce 2004 by se měly investice i export (ten v důsledku oživení světové konjunktury) opět rozpohybovat. Přesto Ifo počítá jen s mírným celkovým hospodářským růstem 1,5 %.

Také spolková vláda snížila svoji prognózu růstu pro letošní rok, a to z původních 0,75 % na hodnoty „těsně nad nulou“. Dna by měla konjunktura dosáhnout patrně teprve ve 3. čtvrtletí 2004, uvedl Sinn. Uroveň růstu v eurozóně nebude v obou letech o moc vyšší než v Německu. Zvláště ochabnutí konjunktury v letošním roce bude mít za následek, že ani ze zemí EU nebude nejprve vycházet silná poptávka po německém zboží, ačkoliv zhodnocení eura zde nehraje žádnou roli.

Jedním z důvodů zdrženlivé Ifo-prognózy je očekávání, že další posilování eura je pravděpodobnější než oslabení jeho kurzu. Brzdící momenty hospodářského růstu vidí prezident Ifo i na straně financí: silný růst bude podle něj sotva možný kvůli zjevné úvěrové restrikci německých bank.

Euro od roku 2008

Maďarská vláda chce zavést společnou evropskou měnu od 1. ledna 2008. Oznámil to premiér Péter Medgyessy: "Vláda v dohodě s národní bankou přijala program, podle kterého v příštích čtyřech letech bude inflace snížena na 3 % ročně, vnitřní státní dluh nesmí být vyšší než 60 % HDP a dluh veřejných financí nesmí překročit 3 % HDP. Maďarsko se chce rovněž co nejrychleji - již v květnu 2004 - připojit ke kurzovému pásmu ERM II EU," dodal premiér.

Rusko může zdvojnásobit výkon

Podle názoru Mezinárodního měnového fondu může Rusko v příštích deseti letech zdvojnásobit svůj hospodářský výkon. Roční hospodářský růst 7,2 %, který je pro to podmínkou, je „pro zemi jako je Rusko dosažitelný“, řekla Anne Krueger (MMF) pro list Kommersant. Nutné jsou však „razantnější strukturální reformy, než jaké lze pozorovat dnes“, dodala.

Ruská ekonomika se vyvíjí lépe než v mnoha jiných zemích a existují předpoklady pro to, aby tomu tak bylo i nadále. MMF považuje pro zemi za důležité stejné hospodářsko-politické cíle, jaké oznámil prezident Putin. Ten ve své poslední řeči k národu požadoval právě zdvojnásobení HDP v příštích deseti letech. Ruští odborníci ale tento cíl hodnotí jako málo realistický, protože se Putin nezmínil o tom, jakým způsobem by měl být dosažen. Předě dvěma lety Rusko docílilo 8% růstu HDP, loni to však byla pouhá 4 %. V letošním roce se počítá se zhruba 5 %.

(Pokračování na stránce 4)

Na stránkách měsíčníku Bankovníctví č. 8/2003, které vychází 21. srpna, najdete:

**MĚNOVÉ UNIE VE SVĚTĚ
EXPORTNÍ FINANCOVÁNÍ A JEHO VÝVOJ
PAUZA VE "VÁLCE O MLADÉ TALENTY"**

Časopis si můžete předplatit na tel.: 800 11 00 22,
na adrese <mailto:predplatne@economia.cz>
nebo <http://www.economia.cz/info/ba/>

KAPITÁLOVÝ TRH

Investiční zprostředkovatelé
cenných papírů musí mít osvědčení

Od 13. července 2003 musí mít všechny osoby, které přijímají a předávají pokyny týkající se investičních instrumentů, tedy většinou distributoři podílových listů, akcií a dluhopisů, osvědčení od Komise pro cenné papíry (KCP). Dosud Komise vydala osvědčení 1500 osobám a registruje dalších asi 700 žádostí. Zprostředkovatelé, jež do tohoto termínu osvědčení nezískali, nesmí ve své činnosti pokračovat. Komise doporučuje investorům, aby zprostředkovatele žádali o předložení osvědčení o registraci.

Registrovaný zprostředkovatel je oprávněn pouze přijímat a předávat pokyny týkající se investičních instrumentů, nesmí přijímat peněžní prostředky nebo cenné papíry. Pokyny pak může předávat pouze investiční společnosti, investičnímu fondu, bance, obchodníkovi s cennými papíry nebo jiné osobě s osvědčením o registraci. Dosud byly registrované subjekty oprávněny svou činnost provádět i prostřednictvím nezávislých osob, s nimiž uzavřely například smlouvu o obchodním zastoupení. Nyní mohou pokyny předávat pouze za pomoci vlastních zaměstnanců, případně dalších osob s osvědčením o registraci vydaným KCP. Cílem této změny je zajistit, aby investiční služby byly poskytovány s odbornou péčí a pouze osobami, které k tomu mají alespoň základní kvalifikační předpoklady. Předpokladem udělení registrace je totiž také dobrá pověst žadatele, ukončené středoškolské vzdělání a přiměřené znalosti a zkušenosti s kapitálovým trhem. Registrovaná osoba je rovněž povinna dodržovat pravidla jednání se zákazníky stanovená zákonem o cenných papírech a vést evidenci o přijatých a předaných pokynech.

POJIŠŤOVNY A PENZIJNÍ FONDY

Nový vlastník Union pojišťovny

Firma Conti Capital by měla do Union pojišťovny (UP) vstoupit koncem srpna po řádné valné hromadě. "Zásadní řešení pojišťovny Union spočívá v převodu akcií na nového investora, který pojišťovnu následně posílí navýšením kapitálu," řekl ředitel pojišťovny Igor Valtr. Vstup Conti Capital do UP se měl uskutečnit již na čtvrtéční náhradní valné hromadě, která se však po dohodě zainteresovaných stran neuskutečnila. Pojišťovna v prvním pololetí předepsala pojistné 362 mil. Kč, což znamenalo meziroční nárůst o více než 200 %. UP loňský rok ukončila se ztrátou 233 mil. Kč. Důvodem snížení základního kapitálu na valné hromadě ze 300 mil. Kč na 18 mil. Kč měla být úhrada ztrát minulých let. Následně navržené zvýšení kapitálu o 200 mil. Kč se pak mělo uskutečnit úpisem akcií firmy Conti Capital.

Union pojišťovna byla společně s Union bankou členem skupiny Union Group. Pojišťovna založená v roce 1995 je menší univerzální pojišťovnou. Od poloviny roku 2001 uskutečňuje novou firemní strategii. Vedle tradičního pojištění průmyslu a velkých podnikatelů zaměřuje nabídku neživotních pojištění také na menší podnikatele a na individuální klienty. Původní regionální působení na severní Moravě rozšířila na celé území republiky. Akciová společnost Conti Capital je typem finančního holdingu, kolem něhož je soustředěna skupina podniků. Tyto firmy podnikají ve strojírenství, slévárenství, výrobě průmyslových armatur, financích, informatice, výrobě alkoholických nápojů, realitách a ve sportu.

LEASING A SPLÁTKOVÝ PRODEJ

ŠkoFIN převzal Rentex Financial Services

Společnost ŠkoFIN převzala 1. července (s výhradou souhlasu Úřadu pro hospodářskou soutěž) akciovou společnost Rentex Financial Services Praha, která působí na trhu od roku 1998. Nabízí služby v oblastech Operative Lease/Full Service Lease/Fleet Management. Cílem převzetí je upevnit pozici koncernu Volkswagen v ČR právě v těchto oblastech ve spojení s dceřinou společností ŠkoLEASE, založenou loni. Detaily o budoucím strategickém uspořádání těchto aktivit oznámí ŠkoFIN v září.

Autocredit - spotřebitelský úvěr na auta

Zájemci o financování automobilu mohou od července využít nový produkt Autocredit, který nabízí GE Capital Multiservis ve spolupráci se svou sesterskou společností GE Capital Leasing. Tento účelový spotřebitelský úvěr lze využít na pořízení ojetého i nového automobilu. Zájemci mohou získat tento úvěr v celé prodejní síti GECL, tedy na více než 1000 místech. Lze jím financovat až 100 % pojižovací ceny vozidla, minimální výše činí 25 000 Kč, maximální 300 000 Kč. Autocredit lze využít až na 12 let staré osobní či užitkové vozy, délka trvání úvěrové smlouvy může být od 6 do 60 měsíců.

(BA, ČTK, PE, RED)

Chcete dostávat zdarma newsletter časopisu Bankovníctví?

Přihlaste se na e-mailové adrese

<mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz> !

Časopis si můžete předplatit na tel.: 800 11 00 22,

na adrese <mailto:predplatne@economia.cz>nebo <http://www.economia.cz/info/ba/>

Elektronickou verzi ročenky TOP FINANCE najdete na

<http://bankovnictvi.ihned.cz/index.php?p=90zX00>

(Pokračování ze stránky 3)

Nový šéf Citigroup

Novým generálním ředitelem společnosti Citigroup, největšího poskytovatele finančních služeb na světě, se od 1. ledna 2004 stane **Charles Prince**. Ve funkci nahradí současného ředitele, kterým je sedmdesátiletý **Sanford Weill**. Ten bude do valné hromady v roce 2006 působit ve firmě jako předseda představenstva. Weill působil ve funkci od roku 1998. Právník Prince, kterému je 53 let, vede od loňského léta divizi korporátního a investičního bankovníctví.

Novým provozním ředitelem se od příštího roku stane **Robert Willumstad** (57 let). Ten od prosince 2000 vede divizi spotřebitelských operací a v lednu 2002 se stal prezidentem společnosti. Citigroup má přes 200 milionů zákazníků ve více než 100 zemích a zaměstnává 260.000 osob. Zisk ve 2. čtvrtletí vzrostl o 12 % na 4,3 mld. USD.

Nákladný měsíc pro
japonského poplatníka

Letošní červen se stal jedním z nejnáročnějších měsíců pro kapsu japonského daňového poplatníka i držitele životních pojistek.

Po výdajích ve výši bilionů jenů na pomoc nemocnému bankovnímu sektoru sáhla v červnu vláda ostrovního císařství japonským daňovým poplatníkům do peněženek znovu a hned dvojím způsobem - jednou přes daně a podruhé přes pojištění. V polovině června vláda potvrdila, že nalije 2 bil. JPY (17 mld. USD nebo 500 mld. Kč) z veřejných peněz do konsolidační banky Resona, již v posledních měsících chyběl kapitál. Dva dny na to pak Dolní sněmovna parlamentu schválila nový zákon, který umožňuje v problémech se nacházejícím životním pojišťovným snížit pojistná plnění, která garantovali držitelům pojistek, a tedy zrušit ztrátové pojistné smlouvy. Změny mají vliv jak na banky, tak také na životní pojišťovny, které jsou v Japonsku značně propojené. Na pomoci konsolidační bance Resona vydělají i její akcionáři, jimiž jsou mimo jiné velké životní pojišťovny v problémech. Bez státní pomoci by totiž jejich akcie byly prakticky bezcenné. Podobně i druhé opatření, tedy zákon o životních pojistkách, znamená nejen pomoc životním pojišťovnám, ale také bankám, které pojišťovnám půjčily velké sumy peněz, často v podobě podřízeného dluhu, takže by v případě ztrát byly podle dosavadního zákona první na řadě, kdo by krach životních pojišťoven odnesl. Nový pojišťovací zákon, který vstoupil v platnost v červenci, navíc toto pořadí mění a dává pro případ krachu věřitele podřízeného dluhu až za držitele pojistek.

Tyto bolestivé kroky jsou doprovázeny jen minimálními reformami. I když restrukturalizace Resony zahrnuje škrt v platech, propouštění a zavírání poboček, analytici zůstávají skeptičtí ohledně prognóz budoucích zisků a slibu vrátit peníze státu do roku 2019. Ani u životních pojišťoven to zatím nevypadá na vyvození odpovědnosti vůči manažerům, kteří je řídili problematickým směrem. Také zvýšení transparentnosti finančních výkazů životních pojišťoven není zatím na obzoru.

Držitelům životních pojistek však mohou přijít ještě horší časy. Snížení garantovaných výnosů z 5 % na 3 % nemusí být dostatečné v situaci, kdy desetileté dluhopisy nesou jen 0,5 % p. a., takže další redukce je podle analytiků pravděpodobná.

(ČTK, KM, MS, RED)

RISK MANAGEMENT

Řízení rizik po Enronu už není jen fráze

V období po všem dobře známých problémech velkých světových firem se ti, kdo toto období přestáli bez úhony, snaží minimalizovat rizika a investují do těchto snah významný objem prostředků. Slovo „risk management“ a „corporate governance“ už není jen frázi - řízení rizik se stává skutečnou prioritou managementů.

Potvrdilo to i více než 300 účastníků nedávné konference o risk managementu, která proběhla v New Yorku. Mnoho českých firem však stále ještě nevěnuje těmto aspektům řízení dostatečnou pozornost.

ŘÍZENÍ RIZIK

Je fakt, že ne všechna rizika, která potenciálně hrozí například velkým americkým firmám, platí také u nás. Přesto, rizika existují. K nejvýznamnějším finančním rizikům patří **rizika měnová**. Pohyby kurzu koruny mohou firmu, která je závislá na exportu, významně poškodit. Přesto se na jejich omezení zatím soustředili většinou jen velcí hráči a zahraniční firmy působící na českém trhu. Řada menších a středních firem proto měla s nedávným posilováním koruny značné problémy. Poslední rok je ale pravděpodobně přesvědčil, že náklady na nákup jednoduchého bankovního zajišťovacího produktu nejsou zbytečným luxusem.

Další významnou skupinou jsou **provozní (operační) rizika**. Ta zahrnují v zásadě všechny problémy, které mohou vzniknout samotným denním fungováním podniku. Stačí zmáchnout špatné tlačítko a vyrobí vadný výrobek, a podniku vzniká škoda. Dalším příkladem provozního rizika jsou **defraudace**. Těch bylo v poslední době dost, ať už

v zahraničí nebo v ČR. Banky jsou přítom na tato rizika samozřejmě mnohem citlivější než výrobní podniky, neboť ohrožují jejich **reputaci**. Ta je pro ně logicky klíčová - pracují s cizími penězi. Proto je i v ČR **řízení rizik v bankách** ve většině případů na velmi dobré úrovni.

Jiným příkladem provozních rizik jsou tzv. **obchodní rizika**. Je to třeba velmi jednoduchá závislost na jediném dodavateli. Když bude mít výrobní problémy, přerušení dodávek ohrozí zásadním způsobem fungování odběratelské firmy. Nebo špatné zadání obchodního případu do informačního systému může znamenat fakturaci nesprávné částky a následnou komplikaci vztahu se zákazníkem.

MINIMALIZACE RIZIK

Vše, co jsem dosud zmínil, je zcela logické a na první pohled zřejmé. Je možné očekávat, že lze vyrobit špatný výrobek, že v podniku může být defraudant, že lze omylem vystavit špatnou fakturu. Mnohem těžší však je tato **rizika systémově** v rámci firmy **minimalizovat**. To vyžaduje skutečnou dlouhodobou a systematickou snahu, vynaložení určitých nákladů a hlavně - pochopení podstaty procesů, při nichž tato rizika vznikají.

Omezení rizika totiž vždy stojí peníze nejen na přímých nákladech, například na dokonalejší informační systém, ale často také na ztracených výnosech. Je to jako v investování do cenových papírů. Můžete nakoupit rizikové akcie a pak lze čekat jak vysoký výnos, tak vysohou ztrátu.

Nebo lze peníze vložit do státních dluhopisů, které jsou relativně bezpečné, ale výnos z nich je minimální. Stejně je to s rizikem ve firmě. Jestliže se například zajistím proti měnovému riziku, vím, že mne - pokud jsem exportér - nepoškodí možné posilování koruny. Na druhé straně také vím, že v případě oslabení koruny vydělám mnohem méně, než bych mohl bez zajištění.

SVĚTOVÝ STANDARD

V praxi se však bohužel nejen u českých firem často setkáváme s tím, že management a především majitelé tento princip nechápou. Především u **řízení finančních rizik** se stává, že manažer, který zajistí firmu proti pohybu kurzu, mívá v případě opačného pohybu koruny problémem obhájit svůj krok. Argumenty typu „Kdybys nás nezajistil, mohli jsme na oslabení koruny vydělat“, jsou běžné. Druhý argument „Kdyby koruna posílila, mohli jsme bez zajištění mít vážné finanční problémy“, pak už nikdo neposlouchá.

Pokud se tedy české firmy mají posunout na světový standard v řízení rizik, budou se především muset zbavit tohoto nesystémového pohledu na své fungování a náklady a výnosy na řízení rizik hodnotit ne z krátkodobého, ale dlouhodobého hlediska.

David Jurčík,

manager KPMG Česká republika

Ceník inzerce v newsletteru Bankovníctví na rok 2003

VYDAVATELSKÉ PARAMETRY

Periodicita: jednou týdně, rozsah: čtyři a více stran

Distribuce: e-mail ve formátu pdf, počet odběratelů: 6200

Struktura odběratelů: střední a vyšší management bank a dalších finančních institucí, pracovníci státní a veřejné správy, finanční ředitelé, studenti
Newsletter je distribuován předplatitelům časopisu Bankovníctví jako součást jeho informačního servisu.

CENÍK INZERCE

Formát inzerátu je možné přizpůsobit požadavkům klienta.

strana	formát	rozměr inzerce	cena za 1mm sloupce	celkem
strana 1	podval	2 sloupce x 25mm	72 Kč	3 600 Kč
strana 2, 3	podval	2 sloupce x 40mm	56 Kč	4 500 Kč
		3 sloupce x 30mm	56 Kč	5 000 Kč
strana 2, 3, 4	square	1 sloupec x 60mm		3 400 Kč

SLEVA ZA OPAKOVÁNÍ

Počet zveřejnění	Sleva
2x	5%
3-5x	10%
6-9x	15%
10-14x	20%

TECHNICKÉ PARAMETRY

Nejlepší kvalita zobrazení je zaručena při dodržení následujících parametrů:
- písmo a grafika v křivkách, nejlépe WMF (Windows Meta file), alternativně EPS pro PC (křivky), AI, Corel Draw
- rastrová grafika je při exportu do PDF komprimována do JPG (96dpi)
- podklady: TIFF, JPG (max. 300dpi)
- texty pro oznámení: Word, TXT, T602

KONTAKT

Ing. Anna OLLÉOVÁ, manažerka časopisu Bankovníctví
Tel: 233 071 781, GSM: 603 196 620, <mailto:anna.olleova@economia.cz>

BANKOVNICTVÍ - PDF SERVIS MĚSÍČNÍKU HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN, web: <http://bankovnictvi.ihned.cz>

Elektronická příloha časopisu Bankovníctví. Vychází jednou týdně. Kontakt na redakci: Bankovníctví, Economia, a. s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, Jana Chuchvalcová, šéfredaktorka, tel.: 233 071 461, fax: 233 072 014, <mailto:jana.chuchvalcova@economia.cz>, Ing. Anna Olléová, manažerka inzerce, tel.: 233 071 781, GSM: 603 196 620, <mailto:anna.olleova@economia.cz>, Renata Němcová, sekretariát, tel.: 233 071 471, fax: 233 072 015, <mailto:renata.nemcova@economia.cz>.

Technická realizace: Michal Tuháček, vedoucí on-line oddělení DOT, tel.: 233 073 159, <mailto:michal.tuhacek@economia.cz>, Marie Zemanová, redaktorka on-line oddělení DOT, tel.: 233 071 409, <mailto:marie.zemanova@economia.cz>.

PŘÍHLÁŠENÍ-ODHLÁŠENÍ PDF SERVISU: e-mail: <mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz>

© Všechna práva vyhrazena. Bez předchozího písemného souhlasu vydavatelství Economia, a.s., je zakázána jakákoli další publikace, přetištění nebo distribuce (tištěnou i elektronickou formou) jakéhokoli materiálu nebo části materiálu zveřejněného v tomto PDF servisu. Společnost Economia, a.s., využívá agenturní zpravodajství ČTK, která si vyhrazuje veškerá práva. Publikování nebo šíření obsahu ze zdrojů ČTK je výslovně zakázáno bez předchozího písemného souhlasu ze strany ČTK.